

Haarlem, 30 november 2020

Aan het college van B&W
en de gemeenteraad Haarlemmermeer
postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Verzonden per email aan
info@haarlemmermeer.nl
griffie@haarlemmermeer.nl

Zienswijze locatie windenergie

Geacht college, geachte raadsleden,

Recent zijn wij geïnformeerd over en hebben wij kennis genomen van de resultaten van een 'expertsessie' over windenergie in uw gemeente. De vraagstelling luidde officieel '*Hoe past een opstelling van windturbines in de ruimtelijke structuur van Haarlemmermeer?*' Feitelijk werden daarbij echter alleen mogelijke opstellingen van windturbines binnen een vooraf afgekaderd 'zoekgebied' in het zuidoostelijke deel van uw gemeente besproken. Hoe dit zoekgebied is gekozen en afgebakend bleef volstrekt onduidelijk. Een onderbouwing bleek niet beschikbaar.

Onze vogelwerkgroep maakt bezwaar tegen deze gang van zaken. Het gekozen zoekgebied betreft een nog relatief ongeschonden akkerbouwgebied dat onderdeel uitmaakt van het Groene Hart. Grootschalige windturbines zijn hier niet gewenst. Het gebied grenst ook aan belangrijke vogelgebieden en herbergt nog relatief veel, deels zeldzaam geworden akkervogels. Windturbines dreigen deze natuurwaarden ernstig aan te tasten. Wij lichten dat onderstaand nader toe.

Karakteristiek van het gebied

Haarlemmermeer Zuid wordt nog gekenmerkt door een weids/open karakter waar de directe en dominante invloed van de luchthaven Schiphol minder aanwezig is. De toenemende industriële bedrijvigheid en de daarbij behorende urbanisatie die zich in zowel het noordelijke als het centrale deel van de polder doet gelden, wordt hier verruild voor een tamelijk ongeschonden akkerbouwgebied met de daarin liggende boerderijen en een drietal kleine dorpen. Door deze ligging en het (nu nog) weidse en onbedorven karakter, maakt het gebied deel uit van het Nationale landschap het Groene Hart.¹ Direct aan de overzijde van de Ringvaart wordt Haarlemmermeer omgeven door een veenweidegebied met daarin een aantal grote en vogelrijke plassen (Westeinderplassen, Braassemermeer en de Kaagerplassen), onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

---

¹ Zie de kaart van de Stichting Groene Hart <https://images.app.goo.gl/SnXkkKC1WrMHiWyV9>

Hierbij dient nog opgemerkt te worden dat het gebied grotendeels buiten de 10 km zone rondom Schiphol valt, van belang in verband met de hier in de winter geregeld foeragerende Toendrarietganzen, een soort die wereldwijd sterk onder druk staat. Ook is hier - in tegenstelling tot de noordelijke en centrale Haarlemmermeer - de in het Ganzenbeheerplan Schiphol (6) genoemde onderploegregeling restanten oogstgewassen (t.b.v. reduceren van de ganzen rondom Schiphol) niet van toepassing.

Gevolgen van windturbines voor vogels

Door de toenemende vraag naar windenergie worden er steeds meer losse windmolens en/of windmolenparken geplaatst in open windrijke gebieden. Deze gebieden zijn echter vaak ook vogelrijke gebieden. Dat betekent dat belangen van vogelbescherming en windenergie regelmatig op gespannen voet met elkaar staan.

Het effect van windmolens op vogels hangt af van:

- de locatie, het aantal en de hoogte van de windmolens;
- de opstelling en de uitvoering van de windmolens;
- de periode (dag of nacht, de seizoenen);
- de weersomstandigheden.

Effecten op vogels zijn te verdelen in:

- *Directe sterfte*: Vogels kunnen zich dood vliegen tegen de wieken of tegen de mast. Vooral in de nacht en bij slecht weer vallen er, met name in vogelrijke gebieden, geregeld veel slachtoffers. Ook door luchtwervelingen achter de draaiende wieken kunnen vogels gewond raken of sterven.
- *Verlies van leefgebied*: Veel vogels mijden windmolens en de omgeving ervan. Daardoor worden gebieden ongeschikt als voedsel-, rust- of broedgebied. Dit effect geldt bijvoorbeeld voor sommige soorten weidevogels en **akkervogels**.
- *Barrièrevorming*: Door windmolenopstellingen kunnen barrières ontstaan. Vogels op trek van en naar broed-, foerageer- of slaapplek vliegen mogelijk om. Dat kost extra tijd en energie. Vogels moeten dan extra eten, terwijl er minder tijd voor foerageren beschikbaar is.

Bezwaren tegen een grootschalig windturbinepark in Haarlemmermeer Zuid

In dat licht brengen wij de volgende bezwaren tegen een windturbinepark op deze locatie onder uw aandacht:

- De gemeente Haarlemmermeer streeft naar meer biodiversiteit in haar gemeente.² In dat kader stimuleert de gemeente o.a. de agrariërs zelfs middels subsidie tot het aanleggen en beheren van bloemrijke akkerranden en wintervoederakkers voor vogels. Dit met name in de zuidelijke Haarlemmermeer, omdat vanwege de restricties aangaande het Schiphol beleid niet alles overal kan en mag (project GreenBASE). Het spreekt voor zich dat de aanleg hiervan veel vogels aantrekt. Vogels als Holenduif, Spreeuw, Vink, Groenling, Houtduif, Graspieper, Watersnip, Putter, Veldleeuwerik (rode lijst soort), Kievit en Wilde eend laten zich veelvuldig, in behoorlijke aantallen en soms grote zwermen zien. In hun voetsporen ook zeldzamere soorten, o.a. de Blauwe Kiekendief (rode lijstsoort) die jacht maakt op enkele (kleinere) van de bovenstaande soorten. **Het lijkt ons evident dat de aanleg van een winturbinepark niet strookt met dit beleid.**
- Typische akker(broed)vogels zoals b.v. Gele Kwikstaart, Patrijs (rode lijst soort) en Kievit zullen het gebied gaan mijden omdat het door het lawaai en de slagschaduw die de windmolens veroorzaken, minder aantrekkelijk voor ze wordt. Ook de Bruine Kiekendief (rode lijst soort) die hier in de broedtijd regelmatig op jacht waargenomen wordt zal het, evenals de daar regelmatig aanwezige Grote Zilverreigers, daarom waarschijnlijk laten afweten. Voor beide soorten is natuurlijk ook de kans op een sterfte door aanvaring en/of werveling aanwezig. De sterke aantasting van het open en weidse karakter zal hier ook zeker toe bijdragen.

---

² Zie onder meer de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie en natuurvisie van uw gemeente.

- In het reeds eerder genoemde (en definitieve) Ganzenbeheersplan Schiphol 2018-2024(6) wordt ook nader ingegaan op de aan en afvliegroutes die met name de Grauwe Gans en de Toendrarietgans tussen slaapplaats (de eerder genoemde plassen rondom de zuidelijke Haarlemmermeer) en foerageergebied (ook in de zuidelijke Haarlemmermeer) onderhouden. Uit hiervoor uitgevoerde tellingen op de telposten Buitenkaag (slaapplaats Kaagerplassen en Braasemermeer) en telpost Rijsenhout (slaapplaats Westeinderplassen) blijkt dat er in bepaalde periodes sprake is van een groot aantal overvliegende en/ of invallende ganzen. De vliegrichting naar o.a het foerageergebied in de zuidelijke Haarlemmermeer loopt hierbij pal over de geplande locatie van de windmolens. Dientengevolge is de kans dat er bij realisatie van de plannen veel slachtoffers vallen aannemelijk. **De ganzen (die rondom Schiphol intensief verjaagd en bejaagd worden) zal hierdoor hun laatste relatief rustige foerageergebied ontnomen worden.** Met name de Toendrarietgans (trekvoegel uit de Siberische toendra die wereldwijd onder druk staat) zal niet snel een alternatief rust- en foerageergebied vinden. Beide gebieden dienen niet te ver uit elkaar te liggen (energieverlies). In de grotendeels volgebouwde Westelijke Randstad zijn de bovengenoemde combinatie slechts sporadisch voorhanden en/of reeds volledig bezet door soortgenoten. Een mogelijk alternatief (de graslanden in het Groene Hart) is minder aantrekkelijk, immers vanwege de lange trekroute en de hier voortdurende aanwezige verjaging is er een voor de soort grote behoefte aan energierijke voeding. De aanwezige oogstrestanten in de vorm van aardappelen en flinters suikerbieten zijn voor de ganzen een bittere noodzaak.

Conclusie

Samenvattend concluderen wij dat een grootschalig windturbinepark met bijna 150 m hoge turbines in Haarlemmermeer Zuid een grote, ongewenste impact zal hebben op dit nu nog weidse en voor veel vogelsoorten aantrekkelijke akkerbouwgebied. Een windturbinepark op deze locatie zal ten koste gaan van veel vogelsoorten en dus ook van de door de gemeente Haarlemmermeer gewenste biodiversiteit.

Hoewel ook onze vogelwerkgroep het belang van de energietransitie en dus alternatieve energiebronnen onderkent, kunnen wij ons niet verenigen met deze gang van zaken waarbij dit gebied zonder goede onderbouwing en afweging wordt aangewezen als locatie voor een windturbinepark. Wij verzoeken u **het lopende onderzoek in Haarlemmermeer Zuid stop te zetten en eerst gemeentebreed onderzoek te doen naar mogelijke locaties voor windenergie in uw gemeente.**³ Uiteraard dienen daarbij ook natuurbelangen, waaronder de belangen van vogels te worden betrokken.

Wij sluiten niet uit dat na een zorgvuldige afweging zelfs moet worden geconcludeerd dat er in de reeds overvolle Haarlemmermeerpolder geen plek meer is voor een grootschalig windturbinepark. Als alternatief zal dan moeten worden gezocht naar meer losse turbines op de vele bestaande en geplande bedrijventerreinen en naar het nog meer dan nu het geval is stimuleren en aanbrengen van zonnepanelen op bestaande daken van woningen, boerderijen, kantoor- en industriecomplexen. Niet alleen in het noordelijke deel van de polder, maar in de gehele polder.

Met vriendelijke groeten,

Chris Brunner
Bestuurslid/coördinator natuurbescherming
Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

Bernard Dragtsma
Actief lid voor natuurbescherming
in de gemeente Haarlemmermeer

Cc:

energie@haarlemmermeer.nl

info@energieregionhz.nl

---

³ Wat dat betreft sluiten wij ons geheel aan bij het standpunt van Vogelbescherming Nederland inzake windenergie <https://www.vogelbescherming.nl/over-ons/standpunten/standpunt-windenergie>